Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (šestého senátu)

9. února 2017 [1]

„Řízení o předběžné otázce — Nařízení (ES) č. 4/2009 — Článek 41 odst. 1 — Uznávání výkonu rozhodnutí a spolupráce ve věcech vyživovacích povinností — Výkon rozhodnutí v členském státě — Podání návrhu přímo k příslušnému orgánu členského státu výkonu — Vnitrostátní právní předpisy požadující obrátit se na ústřední orgán členského státu výkonu“

Ve věci C-283/16,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím High Court of Justice (England and Wales), Family Division [Vysoký soudní dvůr (Anglie a Wales), oddělení pro rodinné záležitosti, Spojené království] ze dne 11. dubna 2016, došlým Soudnímu dvoru dne 23. května 2016, v řízení

**M. S.**

proti

**P. S.,**

SOUDNÍ DVŮR (šestý senát),

ve složení E. Regan, předseda senátu, A. Arabadžev a C. G. Fernlund (zpravodaj), soudci,

generální advokát: Y. Bot,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

— za M. S. T. Scottem, QC, a E. Bennetem, barrister, zmocněnými M. Barnes, solicitor,

— za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s S. Fiorentinem, avvocato dello Stato,

— za finskou vládu H. Leppo, jako zmocněnkyní,

— za Evropskou komisi M. Wilderspinem, jako zmocněncem,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

1 — Jednací jazyk: angličtina.

vydává tento

## Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností (Úř. věst. 2009, L 7, s. 1).

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi M. S., bydlištěm v Německu, a P. S., bydlištěm ve Spojeném království, ve věci pohledávek výživného.

## Právní rámec

### *Nařízení č. 4/2009*

3 Body 9, 27, 31 a 32 odůvodnění nařízení č. 4/2009 uvádějí:

„(9) Oprávněný z výživného by měl mít možnost snadno dosáhnout v jednom členském státě rozhodnutí, které bude automaticky vykonatelné v jiném členském státě bez dalších formalit.

[…]

(27) Rovněž je vhodné co nejvíce omezit formality týkající se výkonu, které mohou zvýšit náklady oprávněného z výživného. […]

[…]

(31) Pro zjednodušení přeshraničního vymáhání pohledávek výživného je třeba zavést režim spolupráce mezi ústředními orgány určenými členskými státy. Tyto orgány by měly poskytovat pomoc oprávněným z výživného a povinným k výživnému při uplatňování jejich práv v jiném členském státě podáváním návrhů na uznání, prohlášení vykonatelnosti a výkon již vydaných rozhodnutí, o změnu těchto rozhodnutí nebo o obdržení rozhodnutí. Měly by si vyměňovat informace za účelem zjištění místa, kde se zdržují povinní a oprávnění, a za účelem zjištění jejich příjmů a majetku, pokud je to potřeba. […]

(32) […] Kritérium pro určení práva osoby žádat o pomoc ústřední orgán by mělo být méně přísné než hraniční určovatel ‚místo obvyklého pobytu' užívaný na jiném místě v tomto nařízení. Nicméně kritérium ‚místa pobytu' by mělo vyloučit pouhou přítomnost."

4 Kapitola IV uvedeného nařízení je nadepsána „Uznávání, vykonatelnost a výkon rozhodnutí". Obsahuje články 16 až 43.

5 Pod nadpisem „Zrušení prohlášení vykonatelnosti" článek 17 uvedeného nařízení, který je součástí oddílu 1 kapitoly IV, týkajícího se „rozhodnutí vydaných v členském státě vázaném Haagským protokolem z roku 2007", v odstavci 1 stanoví:

„Rozhodnutí vydané v členském státě, který je vázán Haagským protokolem z roku 2007, se uzná v jiném členském státě, aniž by bylo vyžadováno zvláštní řízení a aniž by existovala možnost jeho uznání napadnout."

6 Oddíl 1 uvedené kapitoly IV obsahuje rovněž článek 20. Tento článek, nadepsaný „Dokumenty pro výkon rozhodnutí“, v odstavci 1 upřesňuje dokumenty, které předloží navrhovatel „orgánům příslušným pro výkon“.

7 Článek 41 nařízení č. 4/2009, nadepsaný „Vykonávací řízení a podmínky výkonu“, v odstavci 1 stanoví:

„S výhradou tohoto nařízení se řízení o výkonu rozhodnutí vydaných v jiném členském státě řídí právem členského státu výkonu. Rozhodnutí vydané v jednom členském státě, které je vykonatelné v členském státě výkonu, se vykoná za stejných podmínek jako rozhodnutí vydané v tomto členském státě výkonu.“

8 Kapitola V nařízení č. 4/2009, nadepsaná „Přístup ke spravedlnosti“, obsahuje články 44 až 47. Článek 45 uvedeného nařízení, nadepsaný „Obsah právní pomoci“, stanoví:

„Právní pomocí poskytnutou podle této kapitoly se rozumí pomoc nezbytná k tomu, aby se strany mohly seznámit se svými právy a uplatňovat je a aby bylo zaručeno, že jejich návrhy, předložené prostřednictvím ústředních orgánů nebo přímo příslušným orgánům, budou zcela a účinně vyřizovány. […]

[…]“

9 Články 49 až 63 téhož nařízení jsou součástí jeho kapitoly VII, nadepsané „Spolupráce mezi ústředními orgány“. Článek 49 nařízení č. 4/2009, nadepsaný „Určení ústředních orgánů“, v odstavci 1 stanoví:

„Členský stát určí ústřední orgán pro výkon povinností, které tomuto orgánu ukládá toto nařízení.“

10 Článek 51 nařízení č. 4/2009, nadepsaný „Zvláštní činnosti ústředních orgánů“, v odstavci 1 stanoví:

„Ústřední orgány poskytují pomoc v souvislosti s návrhy podle článku 56, zejména

a) předávají a přijímají tyto návrhy;

b) zahajují nebo usnadňují zahájení řízení o těchto návrzích.“

11 Článek 55 uvedeného nařízení, nadepsaný „Návrh prostřednictvím ústředních orgánů“, stanoví:

„Návrh podle této kapitoly lze učinit prostřednictvím ústředního orgánu členského státu, v němž má navrhovatel místo pobytu, ústřednímu orgánu dožádaného členského státu.“

12 Článek 56 uvedeného nařízení, nadepsaný „Návrhy k dispozici“, zní:

„1. Oprávněný, který vymáhá výživné podle tohoto nařízení, může předložit tyto návrhy:

[…]

b) návrh na výkon rozhodnutí vydaného nebo uznaného v dožádaném členském státě;

[…]

4. Nestanoví-li toto nařízení jinak, probíhá řízení o návrzích uvedených v odstavcích 1 a 2 podle práva dožádaného členského státu a použijí se pravidla pro určení příslušnosti platná v tomto členském státě.“

13 Článek 76 téhož nařízení, nadepsaný „Vstup v platnost“, stanoví:

„Toto nařízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Úředním věstníku Evropské unie*.

[…]

S výjimkou ustanovení uvedených v druhém pododstavci se toto nařízení použije ode dne 18. června 2011 za předpokladu, že ve Společenství bude k tomuto dni použitelný Haagský protokol z roku 2007. V opačném případě se toto nařízení použije ode dne použitelnosti uvedeného protokolu ve Společenství.

[…]“

***Právo Spojeného království***

14 Článek 4 přílohy 1 Civil Jurisdiction and Judgments (Maintenance) Regulations 2011 [nařízení o pravomoci a soudních rozhodnutích v občanskoprávních věcech (vyživovací povinnosti) z roku 2011] stanoví:

„1. S výhradou ustanovení odstavce 2, má-li být rozhodnutí přiznávající nároky z výživného vykonáno ve Spojeném království podle kapitoly IV oddílu 1 nařízení [č. 4/2009], je soudem, kterému se předkládá návrh na výkon,

a) v Anglii a Walesu Family Court,

[…]

2. Návrh na výkon se předá Family Court […] (‚vykonávajícímu soudu‘)

a) v Anglii a Walesu Lordem Chancellorem,

[…]

4. Pro účely výkonu rozhodnutí stanovujícího vyživovací povinnosti

a) má rozhodnutí tutéž právní sílu a tytéž účinky,

b) má vykonávající soud tytéž pravomoci a

c) řízení týkající se výkonu nebo s ním související může být zahájeno týmž způsobem,

jako kdyby rozhodnutí bylo původně přijato vykonávajícím soudem.“

15 Předkládající soud upřesňuje, že ústředním orgánem určeným pro Anglii a Wales v souladu s článkem 49 nařízení č. 4/2009 je Lord Chancellor (lord kancléř, Spojené království), který zase postoupil svou vykonávací funkci Reciprocal Enforcement of Maintenance Orders Unit (oddělení pro vzájemný výkon povinností plynoucích z usnesení upravujících vyživovací povinnosti, dále jen „REMO“).

**Skutečnosti ve sporu v původním řízení a předběžné otázky**

16 M. S. a P. S. se vzali se v roce 2005 a od roku 2012 žijí odděleně. Mají dvě děti, které v okamžiku podání žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce měly 9 a 5 let. Rozvod proběhl před Amtsgericht Walsrode (okresní soud ve Walsrode, Německo), který usnesením ze dne 7. srpna 2014 (dále jen „usnesení německého soudu“) přijal opatření upravující nároky na výživné obou dětí.

17 Po rozvodu žije M. S. s dětmi nadále v Německu. P. S. žije a pracuje ve Spojeném království. Odmítá platit výživné plynoucí z usnesení německého soudu, jelikož dle něho M. S. stále více brání jeho kontaktům s dětmi.

18 Předkládajícímu soudu, High Court of Justice (England and Wales), Family Division [Vysoký soudní dvůr (Anglie a Wales), oddělení pro rodinné záležitosti, Spojené království], byl předložen návrh M. S. založený na ustanoveních nařízení č. 4/2009 a znějící na výkon usnesení německého soudu.

19 Tento soud uvádí, že nejprve musí určit, zda může být návrh na výkon usnesení upravujícího takové vyživovací povinnosti, jako jsou ty, jež jsou dotčeny v původním řízení, podán přímo k soudu příslušnému k rozhodování o vyživovacích povinnostech, v tomto případě k Family Court (soud pro rodinné záležitosti, Spojené království), nebo zda musí být v každém případě nejprve předložen ústřednímu orgánu uvedenému v článku 49 nařízení č. 4/2009, tedy v tomto případě Lord Chancellor (lord kancléř), který ho prostřednictvím REMO předá Family Court (soud pro rodinné záležitosti).

20 Předkládající soud se zmiňuje o rozdílném přístupu vnitrostátních soudů a uvádí v tomto ohledu dvě věci. V první věci měl příslušný soud za to, že žalobce mohl předložit návrh na výkon rozhodnutí přímo Family Court (soud pro rodinné záležitosti) a že v případě vnitrostátních pravidel, která vyžadují obrátit se na ústřední orgán, se musí jednat o omyl. V druhé věci, která týkala nikoliv výkonu rozhodnutí, ale jeho změny, vyjádřil příslušný soud výhrady k rozsudku vydanému v první věci a měl za to, že žalobce musí nutně svůj návrh předkládat prostřednictvím ústředního orgánu. Předkládající soud dodává, že REMO, které bylo vyslechnuto ve věci v původním řízení, zase tvrdilo, že vnitrostátní právní předpisy jsou prosty chyby a povinné předkládání prostřednictvím ústředního orgánu stanovují správně, jelikož dotčená vnitrostátní ustanovení byla takto přijata záměrně.

21 Dle názoru předkládajícího soudu musí být vzhledem ke znění ustanovení kapitoly IV nařízení č. 4/2009, včetně ustanovení oddílu 1 uvedené kapitoly, použitelných na Spolkovou republiku Německo, i k účelu uvedeného nařízení možné předložit návrh na výkon rozhodnutí ve věci vyživovací povinnosti přímo Family Court (soud pro rodinné záležitosti), stejně jako v čistě vnitrostátních případech.

22 Předkládající soud tvrdí, že má nicméně v tomto ohledu pochybnosti a že tento problém ve Spojeném království v současnosti vyvstal v rámci mnoha věcí.

23 Za těchto podmínek se High Court of Justice (England and Wales), Family Division [Vysoký soudní dvůr (Anglie a Wales), oddělení pro rodinné záležitosti] rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Přeje-li si osoba oprávněná z výživného v členském státě výkonu dosáhnout výkonu soudního rozhodnutí vydaného v její prospěch v jiném členském státě, poskytuje jí kapitola IV nařízení č. 4/2009 právo podat návrh na výkon rozhodnutí přímo k příslušnému orgánu dožádaného členského státu?

2) V případě kladné odpovědi na první otázku, má být kapitola IV nařízení č. 4/2009 vykládána v tom smyslu, že každý členský stát je povinen zavést postup nebo mechanismus umožňující přiznat toto právo?“

## Řízení před Soudním dvorem

24 V žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce předkládající soud požádal o projednání věci ve zrychleném řízení podle čl. 105 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora. Tato žádost byla zamítnuta usnesením předsedy Soudního dvora ze dne 27. června 2016, S. (C-283/16, nezveřejněné, EU:C:2016:482). Rozhodnutím ze dne 6. června 2016 rozhodl předseda Soudního dvora o přednostním projednání této věci.

## K předběžným otázkám

*K první otázce*

25 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda mají být ustanovení kapitoly IV nařízení č. 4/2009 vykládána v tom smyslu, že osoba oprávněná z výživného, v jejíž prospěch bylo vydáno rozhodnutí v členském státě a která požaduje jeho výkon v jiném členském státě, může podat svůj návrh přímo k příslušnému orgánu posledně uvedeného členského státu, například specializovanému soudu, nebo zda může být nucena svůj návrh podat prostřednictvím ústředního orgánu členského státu výkonu.

26 Odpověď na tuto otázku vyžaduje provést výklad čl. 41 odst. 1 nařízení č. 4/2009, který se týká vykonávacího řízení a podmínek výkonu v členském státě, pokud jde o rozhodnutí ve věci vyživovací povinnosti vydané v jiném členském státě.

27 Toto ustanovení v první větě stanoví, že s výhradou ostatních ustanovení nařízení č. 4/2009 se řízení o výkonu rozhodnutí vydaných v jiném členském státě řídí „právem členského státu výkonu“, a v druhé větě, že takové rozhodnutí se vykoná „za stejných podmínek“ jako rozhodnutí vydané v tomto členském státě výkonu.

28 První věta uvedeného ustanovení, která odkazuje na použití práva členského státu výkonu, by mohla být na první pohled vykládána v tom smyslu, že členský stát výkonu může do svých pravidel vykonávacího řízení vložit povinné podání k ústřednímu orgánu dožádaného státu.

29 Nicméně vzhledem ke znění druhé věty téhož ustanovení, podle něhož musí být rozhodnutí vykonáno „za stejných podmínek“ jako rozhodnutí vydané v členském státě výkonu, lze mít i za to, že uvedený čl. 41 odst. 1 brání povinnému podání k ústřednímu orgánu, pokud není stanoveno i pro čistě vnitrostátní věci, což je i případ členského státu, v němž sídlí předkládající soud.

30 V důsledku toho je třeba posoudit dosah pojmu „stejné podmínky“, aby tak mohlo být zkoumáno, zda taková vnitrostátní právní úprava, jako je úprava stanovená v čl. 4 odst. 4 bodech a), b) a c) přílohy 1 nařízení o pravomoci a soudních rozhodnutích v občanskoprávních věcech (vyživovací povinnosti) z roku 2011, respektuje čl. 41 odst. 1 nařízení č. 4/2009, i když osoba oprávněná z výživného, jakou je M. S., se nemůže na rozdíl od oprávněných v rámci čistě vnitrostátních žalob obrátit přímo na příslušný soud.

31 V tomto ohledu je třeba zohlednit účel nařízení č. 4/2009 a systém, do něhož spadá jeho čl. 41 odst. 1.

32 Pokud jde o účel tohoto nařízení, z přípravných prací, a zejména ze zelené knihy o vyživovací povinnosti ze dne 15. dubna 2004 [COM(2004) 254 final] plyne, že unijní normotvůrce zamýšlel nahradit ustanovení v oblasti vyživovací povinnosti uvedená v nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Úř. věst. 2001, L 12, s. 1) ustanoveními, která vzhledem ke zvláštní naléhavosti řešení pohledávek z výživného zjednodušují, a tak i zrychlují řízení před soudem příslušným pro vykonávací řízení.

33 Soudní dvůr ve stejném smyslu připomněl, že cílem sledovaným nařízením č. 4/2009 je co nejvíce usnadnit mezinárodní vymáhání pohledávek výživného (rozsudek ze dne 18. prosince 2014, Sanders a Huber, C-400/13 a C-408/13, EU:C:2014:2461, bod 41).

34 Tyto cíle jednoduchosti a rychlosti vyplývají rovněž z bodů 9 a 27 odůvodnění nařízení č. 4/2009. Uvedený bod 9 odůvodnění zdůrazňuje, že oprávněný z výživného by měl mít možnost snadno dosáhnout v jednom členském státě rozhodnutí, které bude automaticky vykonatelné v jiném členském státě bez dalších formalit. A podle bodu 27 odůvodnění je jedním z cílů nařízení č. 4/2009 co nejvíce omezit formality týkající se výkonu, které mohou zvýšit náklady oprávněného z výživného.

35 Kromě toho je třeba zmínit body 31 a 32 odůvodnění nařízení č. 4/2009. Bod 31 odůvodnění zdůrazňuje vůli unijního normotvůrce zavést režim spolupráce mezi ústředními orgány pro zjednodušení přeshraničního vymáhání pohledávek výživného a poskytovat pomoc oprávněným z výživného při uplatňování jejich práv v jiném členském státě. Bod 32 odůvodnění uvedeného nařízení považuje využití této pomoci za „právo“.

36 Systém, do něhož spadá čl. 41 odst. 1 nařízení č. 4/2009, odráží uvedené cíle jednoduchosti a rychlosti v kapitole IV uvedeného nařízení a možnost využít pomoci ústředních orgánů stanoví v jeho kapitole VII.

37 Žádné z ustanovení uvedené kapitoly IV, nadepsané „Uznávání, vykonatelnost a výkon rozhodnutí“, k níž patří i daný čl. 41 odst. 1, nestanoví zvláštní postup, který by doplňoval postupy použitelné v rámci návrhů čistě vnitrostátní povahy, zejména pak povinné předložení ústředním orgánům členských států.

38 Neexistence povinnosti obracet se na tyto ústřední orgány je dále zdůrazněna, pokud jde o rozhodnutí vydaná v členském státě vázaném Protokolem o právu rozhodném pro vyživovací povinnost, uzavřeném v Haagu dne 23. listopadu 2007, jakým je i Spolková republika Německo. Článek 17 nařízení č. 4/2009, nadepsaný „Zrušení prohlášení vykonatelnosti“, který je součástí jeho kapitoly IV, v odstavci 1 upřesňuje, že tato rozhodnutí se uznají v jiném členském státě, aniž je vyžadováno jakékoliv řízení. Článek 20 odst. 1 uvedeného nařízení, který patří do téže kapitoly IV, upřesňuje dokumenty, které předloží navrhovatel „orgánům příslušným pro výkon“, přičemž toto znění naznačuje, že dokumenty jsou předány přímo příslušným orgánům.

39 Předložení ústředním orgánům je stanoveno ustanoveními uvedenými v kapitole VII nařízení č. 4/2009, týkající se spolupráce mezi ústředními orgány. Podle čl. 51 odst. 1 uvedeného nařízení tyto orgány poskytují pomoc v souvislosti s návrhy podle článku 56, zejména jejich předáváním. Podle posledně uvedeného článku oprávněný, který vymáhá výživné, „může“ předložit mj. návrh na výkon rozhodnutí vydaného nebo uznaného v dožádaném členském státě. V takovém případě se v souladu s článkem 55 uvedeného nařízení obrátí na ústřední orgán členského státu, v němž má místo pobytu, který je povinen předat návrh ústřednímu orgánu dožádaného členského státu.

40 Z článků 51 a 56 nařízení č. 4/2009 vykládaných ve světle bodů 31 a 32 jeho odůvodnění plyne, že žádost o pomoc ústředních orgánů podle ustanovení kapitoly VII uvedeného nařízení je právem, nikoliv povinností. Proto je dobrovolná a použije se jen tehdy, jestliže si to oprávněný z výživného přeje, například pro odstranění některých praktických obtíží, jako v případě zjišťování místa pobytu povinného.

41 Zdá se tak, že nařízení č. 4/2009 stanoví dvě možnosti podávání návrhů příslušným soudům, a to přímou možnost, plynoucí z ustanovení kapitoly IV uvedeného nařízení, a prostřednictvím ústředních orgánů, pokud osoba oprávněná z výživného požádá o pomoc ústřední orgán členského státu svého pobytu na základě ustanovení kapitoly VII uvedeného nařízení.

42 Tuto analýzu podporuje znění článku 45 nařízení č. 4/2009, který je součástí jeho kapitoly V. Tento článek, týkající se právní pomoci, výslovně rozlišuje mezi dvěma postupy umožňujícími oprávněnému z výživného předložit návrh na výkon rozhodnutí, a to prostřednictvím ústředních orgánů „nebo“ přímo příslušným orgánům.

43 Za těchto podmínek je třeba mít za to, že taková povinnost předložit návrh ústřednímu orgánu dožádaného členského státu, i když si oprávněný z výživného přeje obrátit se přímo na příslušné orgány na základě kapitoly IV nařízení č. 4/2009, jaká je dotčena v původním řízení, uložená oprávněnému vnitrostátní právní úpravou a která má dle předkládajícího soudu za následek prodloužení lhůt, je v rozporu s čl. 41 odst. 1 tohoto nařízení vykládaným ve světle účelu uvedeného nařízení a systému, jehož je toto ustanovení součástí.

44 V důsledku toho je třeba na první otázku odpovědět, že ustanovení kapitoly IV nařízení č. 4/2009, a zejména jeho čl. 41 odst. 1, musí být vykládána v tom smyslu, že osoba oprávněná z výživného, v jejíž prospěch bylo vydáno rozhodnutí v členském státě a která požaduje jeho výkon v jiném členském státě, může podat svůj návrh přímo k příslušnému orgánu posledně uvedeného členského státu, například ke specializovanému soudu, a nemůže být nucena podat svůj návrh prostřednictvím ústředního orgánu členského státu výkonu.

*Ke druhé otázce*

45 Druhá otázka se týká důsledků, které má pro členský stát výkonu kladná odpověď na první otázku, konkrétně toho, zda existuje povinnost zavést postup nebo mechanismus umožňující podat návrh přímo příslušnému orgánu členského státu výkonu.

46 Pro poskytnutí užitečné odpovědi předkládajícímu soudu je třeba nejen uvést, zda jsou členské státy povinny zavést takový postup nebo mechanismus, ale rovněž upřesnit povinnosti vnitrostátního soudu v takovém případě, o jaký se jedná v původním řízení.

47 Pokud jde o provedení nařízení, je třeba připomenout, že podle čl. 288 druhého pododstavce SFEU je takový unijní akt závazný v celém rozsahu a přímo použitelný ve všech členských státech.

48 Přímá použitelnost nařízení vyžaduje, aby jeho vstup v platnost a jeho použití ve prospěch nebo neprospěch právních subjektů byly nezávislé na jakémkoli opatření k provedení do vnitrostátního práva, ledaže dotčené nařízení ponechává na členských státech, aby samy přijaly právní, správní a finanční předpisy nezbytné k tomu, aby mohla být ustanovení uvedeného nařízení účinně použita (rozsudek ze dne 14. června 2012, Association nationale d’assistance aux frontières pour les étrangers, C-606/10, EU:C:2012:348, bod 72).

49 V daném případě nařízení č. 4/2009, které se stalo použitelným dne 18. června 2011, v článku 76 stanoví odloženou použitelnost svých ustanovení oproti dni svého vstupu v platnost, k němuž došlo 20. ledna 2009. Mezi těmito dvěma okamžiky měly členské státy případně změnit své vnitrostátní právo a přizpůsobit svá procesní pravidla tak, aby nedocházelo k žádným rozporům s nařízením č. 4/2009, a zejména umožnit oprávněným z výživného, jakým je i M. S., využít jejich práva podat návrh přímo příslušnému orgánu členského státu výkonu, tak jak je stanoveno uvedeným nařízením.

50 Z ustálené judikatury Soudního dvora každopádně plyne, že vnitrostátní soud pověřený v rámci své pravomoci uplatňováním ustanovení unijního práva má povinnost zajistit plný účinek těchto norem i tak, že ze své moci podle potřeby ponechá nepoužité jakékoli odporující ustanovení vnitrostátních právních předpisů, i když je pozdějšího data, a nemusí nejprve žádat o jeho odstranění legislativní cestou nebo jakýmkoliv jiným ústavním postupem či vyčkat tohoto odstranění (v tomto smyslu viz

zejména rozsudky ze dne 9. března 1978, Simmenthal, 106/77, EU:C:1978:49, body 21 a 24; ze dne 22. června 2010, Melki a Abdeli, C-188/10 a C-189/10, EU:C:2010:363, bod 43, a ze dne 4. června 2015, Kernkraftwerke Lippe-Ems, C-5/14, EU:C:2015:354, bod 32).

51 Vzhledem k výše uvedenému je třeba na druhou otázku odpovědět tak, že členské státy jsou povinny zajistit plnou účinnost práva stanoveného v čl. 41 odst. 1 nařízení č. 4/2009 i tím, že v případě potřeby změní procesní pravidla. Vnitrostátnímu soudu každopádně přísluší uplatnit ustanovení uvedeného čl. 41 odst. 1 i tak, že podle potřeby ponechá nepoužité jakékoli odporující ustanovení vnitrostátního práva, a umožní tak osobě oprávněné z výživného podat její návrh přímo k příslušnému orgánu členského státu výkonu, i když s tím vnitrostátní právo nepočítá.

## K nákladům řízení

52 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (šestý senát) rozhodl takto:

1) **Ustanovení kapitoly IV nařízení Rady (ES) č. 4/2009 ze dne 18. prosince 2008 o příslušnosti, rozhodném právu, uznávání a výkonu rozhodnutí a o spolupráci ve věcech vyživovacích povinností, a zejména jeho čl. 41 odst. 1, musí být vykládána v tom smyslu, že osoba oprávněná z výživného, v jejíž prospěch bylo vydáno rozhodnutí v členském státě a která požaduje jeho výkon v jiném členském státě, může podat svůj návrh přímo k příslušnému orgánu posledně uvedeného členského státu, například ke specializovanému soudu, a nemůže být nucena podat svůj návrh prostřednictvím ústředního orgánu členského státu výkonu.**

2) **Členské státy jsou povinny zajistit plnou účinnost práva stanoveného v čl. 41 odst. 1 nařízení č. 4/2009 i tím, že v případě potřeby změní procesní pravidla. Vnitrostátnímu soudu každopádně přísluší uplatnit ustanovení uvedeného čl. 41 odst. 1 i tak, že podle potřeby ponechá nepoužité jakékoli odporující ustanovení vnitrostátního práva, a umožní tak osobě oprávněné z výživného podat její návrh přímo k příslušnému orgánu členského státu výkonu, i když s tím vnitrostátní právo nepočítá.**

Podpisy.